

Sygn. akt III RC 12/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 marca 2014 r.

Sąd Rejonowy dla Warszawy Śródmieścia w Warszawie, III Wydział Rodzinny i Nieletnich, w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Marzena Oknińska - Rutkowska

Protokolant: Agnieszka Falborska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 10 marca 2014 r. w Warszawie sprawy

z powództwa M. W.

przeciwko D. G.

o uchylenie obowiązku alimentacyjnego

oraz

z powództwa wzajemnego D. G.

przeciwko M. W.

o podwyższenie alimentów

I. oddała powództwo główne,

II. podwyższa alimenty zasądzone wyrokiem Sądu Rejonowego w Poznaniu z dnia 10 kwietnia 2002 roku, sygn. akt VII RC 118/01, od M. W. na rzecz D. G., urodzonego (...) z kwoty 300 (trzysta) złotych do kwoty 500 (pięćset) złotych miesięcznie, płatne do rąk D. G., do 5-go dnia każdego miesiąca z góry, z ustawowymi odsetkami w przypadku uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat, poczynwszy od 1 stycznia 2014 roku,

III. oddała powództwo wzajemne w pozostałej części,

IV. zasądza od powoda M. W. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych tytułem opłaty sądowej,

V. wyrokowi w punkcie II nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 9 października 2013 roku (data prezentaty Biura Podawczego) powód M. W. wniósł pozew o uchylenie obowiązku alimentacyjnego, orzeczonego wobec syna D. G. wyrokiem Sądu Rejonowego w Poznaniu z dnia 10 kwietnia 2002 r., sygn. akt VII RC 119/01, w wysokości 400 złotych miesięcznie.

W uzasadnieniu powyższego podniósł, iż pozew jest zasadny, gdyż pozwany nie przedstawił mu zaświadczenia o uczęszczaniu na studia w trybie dziennym. Powód wskazał również, że pogorszyła się jego sytuacja finansowa, a także stan zdrowia (pозew: k.1).

W dniu 11 grudnia 2013 roku (data prezentaty Biura Podawczego) pozwany D. G. złożył powództwo wzajemne, w którym wniósł o podwyższenie alimentów z kwoty 300 złotych miesięcznie do kwoty 1.000 złotych miesięcznie,

płatnych z góry do 5 dnia każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat, począwszy od 1 stycznia 2014 roku.

Uzasadniając swój pozew pozwany wskazał, iż dotychczasowa kwota zasądzonych alimentów w wysokości 300 złotych miesięcznie jest niewystarczająca, aby zaspokoić jego koszty utrzymania, które wynoszą 1.331,48 złotych miesięcznie. Wskazał, że studiuje dziennie i nie jest w stanie podjąć pracy zarobkowej. Pozwany wskazał, że jego matka przebywa na emeryturze i choruje na depresję, co wiąże się z systematycznym i kosztownym leczeniem, w związku z czym w utrzymaniu pomaga mu jego babcia, która mimo iż ma 67 lat to dorabia, dodatkowo pracuje (pозzew: 37-39).

Na rozprawie w dniu 10 marca 2014 roku powód M. W. poparł powództwo o uchylenie obowiązku alimentacyjnego i wniósł o oddalenie powództwa wzajemnego. Natomiast pozwany D. G. wniósł o oddalenie powództwa o uchylenie obowiązku alimentacyjnego i poparł swoje powództwo o powództwo o podwyższenie alimentów (protokół rozprawy: k. 106-107).

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Poznaniu z dnia 10 kwietnia 2002 roku zostały podwyższone alimenty, poprzednio ustalone w ugodzie zawartej przed Sądem Rejonowym w Poznaniu, sygn. akt VII RC 118/01, od M. W. na rzecz syna D. G. do kwoty 300 złotych miesięcznie, począwszy od 1 września 2001 roku (dowód: wyrok: k.91 akt o sygn. VII RC 118/01).

W 2002 r. powód M. W. miał 40 lat i przebywał na emeryturze. Powód z wykształcenia był technikiem mechanikiem samochodowym, ale pracował jako policjant i w tym zawodzie przeszedł na emeryturę. Od 1 czerwca 2001 roku otrzymywał emeryturę w wysokości 830,21 złotych. Z zeznania o wysokości osiągniętego dochodu wynika, że w 2001 roku osiągnął dochód w wysokości 14.433,5 złotych. Powód wskazał, że przeszedł na emeryturę, aby opiekować się swoją schorowaną matką, która zmarła 20 grudnia 2000 roku. Powód miał problemy zdrowotne z prawym stawem kolanowym. W październiku 2001 roku przeszedł zabieg polegający na usunięciu więzadeł krzyżowych i łątki. Zabieg został przeprowadzony w ramach Mazowieckiej Kasy Chorych. Powód pozostawał pod stałą opieką ortopedy-traumatologa, uczęszczał na rehabilitację. Mieszkał z ojcem, który otrzymywał emeryturę w tej samej wysokości co powód. Zajmowali wspólnie mieszkanie komunalne. Wraz z powodem i jego ojcem mieszkała ówczesna żona powoda, która pracowała na ¼ etatu i zarabiała 350 złotych brutto. Prowadzili oni wspólne gospodarstwo domowe, czynsz wynosił miesięcznie 220 złotych, gaz 190 złotych co 2 miesiące, energia elektryczna 250 złotych do 2 miesiące, telefon około 100 złotych miesięcznie. Powód nie posiadał żadnego majątku. Na utrzymaniu miał 17 letnią córkę M., na rzecz której były zasądzone alimenty ściągane przez komornika z jego emerytury. Powód nie miał żadnego kontaktu ze swoim synem (dowód: pismo z Zakładu Emerytalno-Rentowego: k. 44 akt o sygn. VII RC 118/01, decyzja o waloryzacji emerytury: k. 67 akt o sygn. VII RC 118/01, karta informacyjna leczenia szpitalnego: k. 68 akt o sygn. VII RC 118/01, zeznania M. W.: k. 77-78v akt o sygn. VII RC 118/01, skierowanie do poradni rehabilitacyjnej: k. 80 akt o sygn. VII RC 118/01, zeznanie o wysokości osiągniętego dochodu: k.83-85 akt o sygn. VII RC 118/01, zeznania E. G.: k. 86v-88 akt o sygn. VII RC 118/01).

Pozwany D. G. w 2002 r. był małoletni, miał 11 lat. Chodził do 4 klasy szkoły podstawowej, dobrze się uczył, nie sprawiał problemów wychowawczych, a średnie miesięczne opłaty w szkole na wyjścia, składki klasowe wynosiły około 10 złotych. Komplet podręczników kosztował około 300 złotych plus wyprawka i przybory szkolne. Pozwany uczęszczał dodatkowo na lekcje języka angielskiego, około 9 razy w miesiącu przy czym jedna godzina nauki kosztowała 30 złotych. Chodził również na zajęcia do szkoły tańca, gdzie miesięczna składka wynosiła 32 złote. Pozwany był zdrowy, rozwijał się prawidłowo. Mieszkał wraz ze swoją matką, czynsz wynosił około 300 złotych miesięcznie, energia elektryczna około 200 złotych co 2 miesiące, telefon około 80 złotych. Matka pozwanego pracowała jako Funkcjonariusz Policji na (...)w (...)i zarabiała średnio 1.757,8 złotych netto. Spłacała kredyt w kwocie 3.000 złotych, w ratach miesięcznych w wysokości 110 złotych, zaciągnięty na zakup komputera dla syna (dowód: zaświadczenie: k. 7 akt o sygn. VII RC 118/01, dowody wpłat: k.73-75 akt o sygn. VII RC 118/01, zeznania E. G.: k.76-77, k.86v-88 akt o sygn. VII RC 118/01, zaświadczenie: k. 90 akt o sygn. VII RC 118/01).

Obecnie **powód M. W.** ma 51 lat i w dalszym ciągu przebywa na emeryturze. Emerytura powoda wynosi 1.378,23 złotych brutto, a po potrąceniach z tytułu zaliczki na podatek, z tytułu składki zdrowotnej, a także z tytułu potrąceń alimentacyjnych w wysokości 347 złotych oraz z tytułu potrąceń z zajęć nie alimentacyjnych w wysokości 344,56 złotych, dostaje on do ręki kwotę 467,63 złotych miesięcznie. Według oświadczenia, które złożył do akt sprawy, powód nie pracuje dodatkowo. Ostatnim razem pracował w 2002 roku jako kierowca. Powód mieszka obecnie z ojcem, który przeszedł operację serca. Ojciec powoda jest trwale niezdolny do samodzielnej egzystencji. Wspólnie z ojcem powód dzieli się opłatami za mieszkanie. Opłaty mieszkaniowe wynoszą: czynsz 450 złotych, gaz 177,66 złotych. Udział powoda w opłatach wynosi 420 złotych miesięcznie. Powód ma osteoporozę kręgosłupa lędźwiowego. Powód podał, że komisja lekarska uznała, że jest on częściowo niezdolny do pracy. Powód nie ma aktualnego orzeczenia o niezdolności do pracy, posiadał je do roku 2010/2011. Od tamtego czasu nie był kierowany na komisję lekarską. Powód nie ma żadnego majątku. Posiadał samochód osobowy, ale został on zabrany przez bank. Powód wziął na ten samochód kredyt w 2002 roku i do spłaty zostało mu jeszcze około 25.000-27.000 złotych, spłaca on miesięczne raty w wysokości 300-350 złotych. Powód nie płaci na rzecz pozwanego zasądzonych alimentów, są one ściągane przez komornika, na chwilę obecną zaległości zostały wyrównane. M. W. próbował pracować na budowach (dowód: wezwania komornicze: k.59-61, zaświadczenie z zakładu emerytalno-rentowego: k. 90, karta informacyjna: k.91, orzeczenie lekarza orzecznika ZUS: k.92, opis badania RTG: k.93, faktura za gaz: k.94, faktura za czynsz: k.95, wynik badania densytometrycznego kości: k.97, oświadczenie: k.101, zeznania M. W.: k.106v-107, zeznania pozwanego D. G.: k. 107-107v).

Pozwany D. G. ma obecnie 23 lata i jest studentem II roku w Wyższej Szkole (...) na kierunku Bezpieczeństwo narodowe. Uczy się w trybie stacjonarnym, łączna nauka na studiach pierwszego stopnia trwa 6 semestrów. Rozpoczął studia 8 października 2012 roku, a planowany termin ukończenia to 30 września 2015 roku. Ponadto pozwany jest słuchaczem Policealnej Szkoły (...) C., gdzie uczęszcza na zajęcia w trybie zaocznym. Planowane zakończenie nauki w tej szkole to 30 czerwca 2005 roku. Pozwany ma dwuletnie opóźnienie w nauce, gdy był w pierwszej klasie technikum to nie udało mu się zaliczyć pierwszego roku. Podjął drugą próbę, ale również się nie udało i wówczas przeniósł się do liceum ogólnokształcącego. Miesięczne stałe wydatki pozwanego to: chesne szkolne 370 złotych, karta miejska 50,30 złotych, wyżywienie około 500 złotych, ubrania około 100 złotych, inne wydatki, jak np. dentysta, pościel, papier i tusz do drukarki wynoszą uśredniając 150 złotych. Ponadto pozwany ponosi dodatkowe opłaty związane z nauką. W styczniu 2014 roku musiał odbyć obowiązkowe szkolenie strzeleckie, za które zapłacił 300 złotych i w maju będzie musiał odbyć kurs wyszkalający strzelecki, który również kosztuje 300 złotych. Pozwany mieszka wraz ze swoją matką. Matka pozwanego z dniem 24 września 2009 roku orzeczeniem komisji lekarskiej MSWiA została zaliczona do trzeciej grupy inwalidów z związku ze służbą i pozostaje na emeryturze. Emerytura wynosi obecnie 2.067,68 złotych. Matka pozwanego nie osiąga innych dochodów. Z zeznania o wysokości osiągniętego dochodu wynika, iż w 2012 roku uzyskała ona dochód w wysokości 29.893,28 złotych. Czynsz za mieszkanie w którym pozwany mieszka wraz z matką wynosi 553,60 złotych, opłata za energię elektryczną około 200 złotych co 2 miesiące, a opłata za gaz jest zróżnicowana i waha się w przedziale od 380 złotych do 713 złotych za 2 miesiące, ze względu na to, że mieszkanie jest ogrzewane gazowo. Inne wydatki mieszkaniowe to: telefon 125,68 złotych miesięcznie, dekodery telewizyjny 90,8 złotych (dowód: zaświadczenia: k.40-42, decyzja o waloryzacji policyjnej emerytury: k.43, stan wydatków: k.44, roczne obliczenie podatku przez organ rentowy: k.45, zeznanie o wysokości osiągniętego dochodu: k.46-49, dowody opłaty czynszu: k.50-51, dowody opłaty za gaz: k.52, dowody opłaty za telefon: k.53, faktura za energię elektryczną: k.54-55, faktura za abonament telewizyjny: k.56-57, wypis z treści orzeczenia komisji lekarskiej MSWiA: k.65, rozkaz personalny: k.66, świadectwo służby: k.67, zeznania pozwanego D. G.: k. 107-107v).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wskazanych dokumentów znajdujących się w aktach niniejszej sprawy, które nie były kwestionowane przez strony oraz na podstawie materiału dowodowego z akt Sądu Rejonowego w Poznaniu o sygnaturze VII RC 118/01. Sąd wziął także pod uwagę zeznania stron.

Sąd nie dał wiary zeznaniom powoda M. W. odnośnie jego sytuacji zdrowotnej i sytuacji materialnej. Należy wskazać, że powód na rozprawie zeznał, iż wykryto u niego osteoporozę kręgosłupa lędźwiowego, jest po operacji prawego oka, a ponadto ma nadciśnienie, chorobę wieńcową i szereg chorób sercowych. Sąd pragnie zaznaczyć, że powód przedstawił

kserokopię opisu trzech badań: badania RTG kręgosłupa piersiowego i szyjnego, oraz badania densytometryczne kości w zakresie kręgosłupa lędźwiowego, na którym stwierdzone są m.in. cechy osteoporozy, a nie wyraźnie stwierdzona osteoporoza. Ponadto powód nie przedstawił żadnych zaświadczeń lekarskich na szereg chorób serca, o których wspomniał i na operację oka którą przeżył, a należy mieć na uwadze, że skoro powód posiada takie problemy zdrowotne jak wskazał to winien mieć zebraną wszelką dokumentację medyczną, celem chociażby przedstawienia na Komisji Lekarskiej. Wskazać należy, że powód na chwilę obecną nie posiada orzeczenia od Komisji Lekarskiej o niezdolności do pracy, nie przedstawił również żadnego dokumentu potwierdzającego, że o takie orzeczenie się stara. Powód wskazał, że orzeczenie o niezdolności posiadał do roku około 2010/2011, także od tego czasu gdy takiego orzeczenia nie ma, minęły około 3-4 lata. Wobec powyższego powód zdaniem Sądu nie posiadając stosownego orzeczenia jest zdolny do wykonywania pracy. Sąd nie daje wiary powodowi również w zakresie sytuacji materialnej. Powód na rozprawie zeznał, że utrzymuje się jedynie z emerytury, która po potrąceniach wynosi, jak wynika z zaświadczenia z zakładu emerytalno-rentowego 467,35 złotych. W dalszym części zeznał powód wskazał, że dokłada się do opłat mieszkaniowych kwotę 420 złotych oraz, że spłaca kredyt za samochód w wysokości około 350 złotych. Nie biorąc pod uwagę innych podstawowych kosztów utrzymania, jak np. wyżywienie, podsumowując te obie kwoty wskazać należy, że wydatki powoda przekraczają znacznie jego źródło utrzymania. Sąd doszedł do przekonania, że powód posiada mimo swojego oświadczenia dodatkowe źródło utrzymania. Wskazać należy w tym miejscu, że nie przedstawił on Sądowi zeznania o wysokości osiągniętego dochodu za lata ubiegłe.

Zeznaniom pozwanego D. G., Sąd dał wiarę w całości. Zeznania pozwanego pokrywają się z pozostałym materiałem dowodowym, więc nie ma najmniejszego powodu, aby je w jakikolwiek sposób kwestionować.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 138 kro w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego (podwyższenia, obniżenia, wygaśnięcia obowiązku alimentacyjnego). Zgodnie z art. 133 § 1 i 2 kro rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania, poza powyższym wypadkiem uprawniony do świadczeń alimentacyjnych jest tylko ten, kto znajduje się w niedostatku. Natomiast zgodnie z art. 135 § 1 kro zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego.

W ocenie Sądu od tego czasu poprzedniej sprawy o alimenty w sytuacji zarówno materialnej, jak i życiowej stron nastąpiła zmiana stosunków uzasadniająca zasądzenie wyższych alimentów od M. W..

Odnosząc się do aktualnej sytuacji powoda M. W. wskazać należy, że zwiększyło się jego świadczenie emerytalne o kwotę około 200 złotych. Ponadto powód ma na swoim utrzymaniu jedynie pozwanego D. G., gdyż nie ma już on obowiązku alimentacyjnego wobec swojej córki M.. Jak wskazano również przy ocenie stanu faktycznego powód nie posiada aktualnego orzeczenia o niezdolności do pracy, dlatego należy uznać, że jest on w pełni zdolny do podjęcia pracy, która umożliwiłaby mu na alimentowanie syna D. G. w wyższym stopniu niż dotychczas. Możliwości zarobkowe powoda są wyższe niż wynika to, ze złożonych dokumentów. Wydaje miesięcznie znacznie więcej niż wynosi jego emerytura, co może jedynie świadczyć o tym, że powód dorabia. Powód ma 51 lat, jest zdrowy, jest kierowcą, technikiem mechanikiem i może dorobić do emerytury. Rodzice mają obowiązek w jak najlepszym stopniu wykorzystać posiadane kwalifikacje, aby w jak najwyższym zakresie pomóc dziecku usamodzielnąć się. Powód nie wykazał, aby pogorszył się stan jego zdrowia, wręcz przeciwnie stosownie do jego zeznań poprawił się, gdyż nie jest obecnie kierowany na rentę. Większość zaświadczeń lekarskich, które złożył do akt dotyczą jego ojca.

Natomiast pozwany D. G. studiuje dziennie, uczy się zawodu, podnosi swoje kwalifikacje, aby w przyszłości móc podjąć zawód odpowiadający jego aspiracjom życiowym. Nie ma wyuczonego zawodu. Skoro dziecko bezpośrednio po ukończeniu szkoły średniej kontynuuje naukę w obranym kierunku w szkole wyższej – co nie jest naganne, ale wprost przeciwnie, zasługuje na aprobatę – nie można wymagać, by jednocześnie pracowało zarobkowo osiągając dochody wystarczające na swoje utrzymanie (patrz: wyrok SN z dn. 11.03.1999r., sygn. akt III CKN 1175/98, LEX nr 503170).

Pozwany D. G. ma co prawda 2 letnie opóźnienie w nauce, jednakże był to czas rzeczywistej nauki, podejmował on dwukrotną próbę w zaliczeniu pierwszego roku technikum, zanim poszedł do liceum i nie zaistniała wówczas przerwa w nauce. Osiągnięcie samodzielności przez dziecko, w rozumieniu art. 133 § 1 kro, zakłada zdobycie przez nie odpowiadających jego uzdolnieniom i predyspozycjom kwalifikacji zawodowych. Rodzice winni łożyć na utrzymanie i wykształcenia także pełnoletniego dziecka, zdobywającego kwalifikacje zawodowe, odpowiadające jego uzdolnieniom i predyspozycjom, np. uczącego się w szkole pomaturalnej lub studiującego na wyższej uczelni. Warunkiem jest tylko by był to czas rzeczywistej nauki (patrz: wyrok SN z dn. 26.11.1998r., sygn. akt I CKN 898/97, LEX nr 1215599). Zaznaczyć należy, że D. G. nie posiada w tej sytuacji żadnego źródła utrzymania. Zarówno chesne w szkole, jak i wyżywienie oraz dach nad głową finansuje mu jego matka. Pozwany nie uzyskał samodzielności finansowej, nie ma możliwości, aby ukończyć studia bez pomocy rodziców.

Sąd ocenił niezbędne koszty utrzymania D. G. na kwotę około 1.600 złotych miesięcznie, na którą składają się wydatki zarówno na chesne szkolne, jak i na żywność, ubrania i na połowę kosztów utrzymania mieszkania, a także inne niezbędne wydatki. Wskazać należy, że zasądzona kwota 500 złotych jedynie w niewielkiej części pomoże zaspokoić sprawiedliwione potrzeby D. G.. Koszty utrzymania pozwanego od ostatniej sprawy znacznie wzrosły.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd oddalił powództwo główne, jak w pkt I wyroku na podstawie art. 138 kro.

W pkt II wyroku podwyższono dotychczasowe alimenty, a w punkcie III oddalono powództwo wzajemne w dalszej części na podstawie art. 138 kro, art. 133 § 1 kro, art. 135 § 1 kro.

Sąd zasądził od powoda M. W. na rzecz Skarbu państwa kwotę 120 złotych tytułem opłaty sądowej, na podstawie art. 13 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. Wskazać należy, że do tego punktu wyroku na żądanie powoda sporządzone zostało oddzielne uzasadnienie.

Na mocy art. 333 § 1 kpc nadano wyrokowi w zakresie punktu II rygor natychmiastowej wykonalności.